

Д. е. н. Іванов Р. В., Юрко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара(Україна)

МОДЕЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ

Туристична сфера є однією з провідних галузей економіки, що допомагає забезпечувати соціально-економічний розвиток держави. Наявність сприятливого інвестиційного процесу, прийняття інноваційних рішень є невід'ємною частиною успішного та ефективного існування цієї галузі. Тому моделювання таких факторів є необхідним та актуальним для підтримки подальшого розвитку туристичної галузі поряд з іншими галузями держави.

Оскільки туризм є діяльністю у сфері послуг, а не виробничою сферою, то за еволюційним підходом Кейса Павіта ця галузь є «домінуючим продавцем» [1], що використовує технології, розроблені виробничою сферою.

Туристичні інновації, як і певні інші, можна класифікувати так [1]:

– залежно від природи виникнення інновацій (в продукті чи в процесі, в організації чи на ринку або ж спеціальні);

– інноваційне оновлення (радикальні, зростаючі і архітектурні; технологічні і нетехнологічні);

– постійні інновації (просування нових інвестицій, які підвищують продуктивність праці; навчання власників і персоналу для більш ефективної праці; додаткове підвищення якості продукту та персоналу);

– нішові інновації (заохочення фірми вводити нові маркетингові альянси; підтримка підприємців у користуванні наявними можливостями для бізнесу; об'єднання існуючих продуктів новими способами);

– архітектурні інновації (створення нових подій і атракцій, які вимагають реорганізації; переосмислення фізичної або юридичної інфраструктури; створення центрів передового досвіду, що розповсюджують нові оперативні науково-обґрунтовані знання);

– революційні інновації (впровадження нових методів, які змінюють склад персоналу; поширення нових технологій для комерційних фірм; просування послуги новими методами на тих же ринках).

Для дослідження й побудови моделей розвитку та ефективної роботи туристичної галузі виділяють методологічні підходи та моделі, систематизовані в дослідженні [2]:

– тектологія- підхід, що визначається двома законами: будь-яка система чи сфера має свої складові та будь-яка її діяльність є організаційною; закон розбіжності (складові різняться між собою в силу початкової неоднорідності;

– теорія систем;

– кібернетика-теорія алгоритмів, операцій та оптимізації кінцевого результату;

– синергетика, завданням якої визначення структури як стан, що виникає в результаті багатоваріаційної поведінки багатофакторного середовища, що дозволяє розглядати розвиток економічної системи в новому динамічному руслі, однак базуючись на підґрунті основних економічних понять.

Серед статичних моделей, що допомагають охарактеризувати й дослідити вплив нововведень на різні складові системи виділяють[3]:

– модель Шумпетера, що дозволяє виявити вплив розміру і віку підприємства на ймовірність впровадження інновацій;

– модель Абернати-Кларка, що розкриває технологічні і ринкові знання та підкреслює важливість можливостей ринку;

– модель Хендерсона-Кларка, що поділяє технологічне знання на компонентне та архітектурне та визначає інновації як зростаючі, якщо вдосконалюються архітектурні та компонентні знання і архітектурні, якщо компонентні знання вдосконалюються, а архітектурні знищуються.

Ланцюгові динамічні моделі, що розцінюють інновації у туристичній сфері як поєднуючу ланка між технологічною діяльністю та споживчим ринком:

– модель Уттербека-Абернати, що виділяє три фази в життєвому циклі інновацій – плаваючу, перехідну і специфічну. Особливістю моделі є

домінуюча концепція, в рамках якої визначається критична точка життєвого циклу інновації;

– модель Ташмана-Розенкопфа, що доводить взаємозв'язок між інноваціями та соціально-політичними чинниками;

– криві Альтшуллера-Фостера, які дозволяють спрогнозувати технологічні тренди та досліджувати інноваційні розриви.

При цьому на думку авторів представленої роботи для більш ефективного дослідження інновацій туристичної галузі доцільним є використання динамічних моделей за для точнішої оцінки їх впливу на соціально-економічні чинники з метою забезпечення постійного взаємозв'язку між різними галузями економіки держави.

Список використаних джерел:

1. Маразакі А. А. Інновінг у туризмі: монографія/ А. А. Маразакі – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 532 с.
2. Устенко А. О. Теорія систем і систем аналіз в менеджменті / А. О. Устенко, О. Я. Малинка. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2012. – 328 с.
3. Кишакевич Б. Ю. Моделювання соціально-економічних процесів: регіональні та галузеві аспекти / Б. Ю. Кишакевич. – Дрогобич: Прапор, 2016. – 252 с.